

на економічну і технологічну складові аквакультури мають глобалізаційні процеси, від яких українське суспільство намагається самоізолюватися, а не вивчати та використовувати для розвитку.

Таким чином, пропонуємо для аквакультури розробити стратегічний план дій, в якому визначити мету, завдання, ресурси розвитку, передбачити виклики та механізми їх подолання. Водночас, однією з важливих передумов для розвитку аквакультури є визначення місця української аквакультури на світовій арені. Потрібен пошук власних ринків збуту за умов глобалізації ринків та спеціалізації виробництва, і не лише у напрямі виробництва товарної продукції, але і за іншими напрямками розвитку аквакультури.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кваша С. М. Методологічний базис прийняття суспільних рішень в аграрній політиці // Економіка АПК. 2013. № 8. С. 12—21.
2. Вдовенко Н. М. Рибне господарство України в умовах глобалізації економіки : монографія. Київ : Компринт, 2016. 476 с.
3. Вдовенко Н. М., Сокол Л. М. Макроекономічна оцінка аграрного сектору економіки України за умов інтеграційних процесів // Науковий вісник Полісся. 2016. № 3 (7). С. 22—28.
4. Формування та функціонування Спільної рибної політики Європейського Союзу та шляхи її реалізації в Україні / ред. Н. М. Вдовенко. Київ : Кондор, 2018. 472 с.
5. Modeling and Forecasting the Level of State Stimulation of Agricultural Production in Ukraine Based on the Theory of Fuzzy Logic / Kozlovskiy S. et al. // Montenegrin journal of economics. 2018. Vol. 14, № 3. P. 37—53.
6. Кваша С. М., Вдовенко Н. М. Аквакультурне виробництво: від наукових експериментів до промислових масштабів // Інвестиції практика та досвід. 2011. № 20. С. 7—11.

УДК 351.82:639.2/3

ФУНКЦІОНУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ АКВАКУЛЬТУРИ: НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ГАЛУЗЕВІ ОСОБЛИВОСТІ

С. В. Рилєєв, ryleev76@gmail.com, Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ, м. Чернівці

Створення та функціонування суб'єктів аквакультури регламентується різноманітними нормативно-правовими актами. Це стосується насамперед сфери орендно-майнових відносин, державної підтримки сільськогосподарських виробників, природокористування та охорони навколишнього середовища (екології), ветеринарії, впливу шкідливих речовин або корисності на здоров'я людини, оподаткування, страхування ризиків тощо (рис. 1).

Нормативно-правове регулювання в поєднанні з галузевими та іншими особливостями (рис. 2) постають базовими передумовами організації виробництва продукції аквакультури в системі забезпечення ефективності функціонування суб'єктів господарювання та продовольчої безпеки України.

<i>Нормативно-правова база</i>				
<i>Кодекси України</i>				
Водний	Земельний	Податковий	Господарський	Цивільний
<i>Закони України</i>				
Про аквакультуру		Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів		
Про тваринний світ				
Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них		Про основні концепції та вимоги до організації виробництва, обігу та маркування органічної продукції		
Про ветеринарну медицину		Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною		
Про охорону навколишнього природного середовища		Про особливості страхування сільськогосподарської продукції з державною підтримкою		
Про оцінку впливу на довкілля		Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень		
Про державну підтримку сільського господарства України				
<i>Накази Міністерства аграрної політики та продовольства України</i>				
Про затвердження Нормативів екологічної безпеки водних об'єктів, що використовуються для потреб рибного господарства, щодо гранично допустимих концентрацій органічних та мінеральних речовин у морських та прісних водах (біохімічного споживання кисню (БСК-5), хімічного споживання кисню (ХСК), завислих речовин та амонійного азоту)				
Про затвердження Методики визначення розміру плати за використання на умовах оренди частини рибогосподарського водного об'єкта, рибогосподарської технологічної водойми				
Про затвердження Зон аквакультури (рибництва) та рибопродуктивності по регіонах України				
Про затвердження спеціальних форм первинної документації для суб'єктів рибного господарства в галузі аквакультури				
<i>Інші нормативно-правові акти України</i>				
Наказ Міністерства екології та природних ресурсів України «Про затвердження Методики визначення розміру плати за надані в оренду водні об'єкти»				
Постанова Кабінету Міністрів України «Порядок (детальні правила) організації виробництва та обігу органічної продукції»				

Рис. 1. Система нормативно-правового регулювання господарської діяльності суб'єктів аквакультури [1–2]

Сучасний стан аквакультури в Україні потребує:

– гармонізації та імплементації стандартів, норм, нормативів та правил ведення аквакультури відповідно до норм ЄС, зокрема у розрізі забезпечення якості та безпеки продукції, а також зниження шкідливого впливу на навколишнє середовище;

– розробки державних та регіональних програм й стратегій підтримки та розвитку суб'єктів аквакультури, зокрема у напрямках: раціонального використання, збереження, відтворення водних об'єктів та біоресурсів; фінансування науково-технічних розробок; інформаційного забезпечення; податкових пільг та страхування ризиків;

– дослідження та впровадження у практику провідного світового та вітчизняного досвіду щодо організації виробництва, праці та управління суб'єктами аквакультури тощо.

<i>Окремі особливості функціонування суб'єктів господарювання сфери аквакультури</i>
<i>1. Загальногалузеві особливості аквакультури:</i> 1.1. Використання водних об'єктів, переважно орендованих, у якості основного засобу виробництва. 1.2. Сезонність виробництва. 1.3. Тривалий цикл виробництва. 1.4. Виробництво живих організмів (біологічних активів). 1.5. Застосування специфічної техніки, кормів, добрив, засобів захисту біологічних активів. 1.6. Використання системи специфічних показників.
<i>2. Технологія вирощування рибопосадкового матеріалу, товарної риби:</i> 2.1. Меліоративні роботи. 2.2. Агрообробіток. 2.3. Внесення вапна. 2.4. Застосування органічних добрив. 2.5. Підготовка кормових місць. 2.6. Наповнення ставів. 2.7. Зарибнення нагульних ставів. 2.8. Профілактично-антипаразитарне оброблення риби. 2.9. Методи покращення природної кормової бази ставів. 2.10. Внесення органічних добрив. 2.11. Внесення мінеральних добрив. 2.12. Вапнування ставів. 2.13. Розпушування ложа ставів. 2.14. Рибоводно-біологічний контроль на ставах.
<i>3. Типи рибних господарств (відношення риб, які культивуються, до температури води):</i> 3.1. Тепловодні. 3.2. Холодноводні.
<i>4. Системи рибних господарств:</i> 4.1. Повносистемні. 4.2. Неповносистемні.
<i>5. Форми ведення аквакультури:</i> 5.1. Екстенсивна. 5.2. Напівінтенсивна. 5.3. Інтенсивна.
<i>6. Методи вирощування риб:</i> 6.1. Монокультура. 6.2. Полікультура.
<i>7. Спеціалізовані рибогосподарські водні об'єкти, що призначені для цілей аквакультури:</i> 7.1. Став 7.1.1. Виробничі (нерестові, малькові, вирощувальні, зимувальні, нагульні). 7.1.2. Спеціалізовані (головний або водопостачальний, літні та зимувальні маточні, ізоляторні, карантинні). 7.2. Садок. 7.3. Акваріум. 7.4. Інші (канал, сажалка, копанка, лотки тощо).
<i>8. Напрями отримання товарної аквакультури:</i> 8.1. Випасна. 8.2. Ставкова. 8.3. Індустріальна.
<i>9. Об'єкти обліку біологічних активів:</i> 9.1. Сільськогосподарська продукція (товарна риба). 9.2. Додаткові біологічні активи (матеріал для розведення риби, зокрема личинки, мальки, цьоголітки, однорічки, ремонтний молодняк, плідники).
<i>10. Водні об'єкти аквакультури:</i> 10.1. Орендовані водні об'єкти. 10.2. Рибогосподарські технологічні водойми. 10.3. Акваторії (водний простір моря). 10.4. Садкові господарства (плавучі рибницькі садки). 10.5. Установа замкненого водопостачання.
<i>11. Право власності на об'єкти аквакультури:</i> 11.1. Державна. 11.2. Комунальна. 11.3. Приватна.

Рис. 2. Галузеві, технологічні та інші особливості суб'єктів аквакультури [1, 2]

ЛІТЕРАТУРА

1. Державне агентство рибного господарства України : офіц. веб-сайт / Законодавство. URL : https://darg.gov.ua/_zakonodavstvo_0_3_menu_0_1.html (дата звернення: 10.10.2020).
2. Сучасна аквакультура: від теорії до практики : практ. посіб. / Шарило Ю. Є. та ін. Київ : ПП «Простобук», 2016. 119 с. URL : https://darg.gov.ua/files/6/11_07_suchasna_akvakultura.pdf (дата звернення: 11.10.2020).

УДК 34: 338.433:639.3/6 (477)

ЗАКОНОДАВЧА БАЗА РЕАЛІЗАЦІЇ ОРГАНІЧНОЇ АКВАКУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

К. В. Махиборода, vdovenko.katya@ukr.net, Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Генеральна асамблея ООН проголосила 2022 рік Міжнародним роком кустарного рибальства і аквакультури. Саме це має привернути увагу світової